

Dosarul nr.2ra-1458/20

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : V. Gîrleanu)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : L. Bulgac, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

ÎN CHEIERE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marciuc (Raicu) Angela,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bucataru Valentina
(succesor în drepturi Bucataru Vladimir) și Bucataru Vladimir împotriva Marciuc
(Raicu) Angela, intervenient accesoriu notarul public Stog Maria, privind
recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020 prin care s-a
respins apelul declarat Marciuc (Raicu) Angela și s-a menținut hotărârea
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2019,

c o n s t a ț ă :

La 20 mai 2013, Bucataru Valentina și Bucataru Vladimir s-au adresat în
instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Marciuc (Raicu)
Angela, privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr.322
din 16 ianuarie 2013.

În motivare, au indicat au fost proprietarii apartamentului nr. XXX din str.
XXX XXX, mun. Chișinău.

Bucataru Vladimir din 30 noiembrie 1997 se află internat la Internatul
psihoneurologic satul Cocieri pe viață, iar Bucataru Valentina este mama acestuia,
pensionară, care locuiește singură, fiind îngrijită de către asistentul social din cadrul
Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

La 08 decembrie 2012, Bucataru Valentina a făcut cunoștință cu Marciuc
Angela prin intermediul asistentului social și a acceptat să o ia în calitate de locatar,
începând să trăiască cu aceasta împreună în apartamentul său.

Marciuc Angela, a convins-o pe Bucataru Valentina despre faptul că are nevoie
de îngrijire specială datorită stării sale de sănătate, și i-a propus să-i întocmească un
testament, însă pârâta a fost împotriva, propunând reclamantei că ar fi mai bine să
încheie un contract de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

Bucataru Valentina a indicat că, a fost convinsă de Marciuc Angela să nu
spună nimănui despre înțelegerea lor, acceptând să încheie contractul datorită

faptului că i-au fost promise îngrijire și locuință până la moarte.

Astfel, la 10 ianuarie 2013, la Bucataru Vladimir la internatul psihoneurologic unde era internat, au venit mama acestuia, Bucataru Valentina cu pârâta Marciuc Angela și cu alte persoane necunoscute și care îl convingeau că mamei sale îi este greu să trăiască singură și pentru a-i prelungi viața este necesară îngrijirea din partea unei persoane care va locui permanent cu ea.

Reclamantul Bucataru Vladimir a fost transportat la Chișinău la notar, unde a semnat procura, care îi permite mamei sale să gestioneze proprietatea din numele său.

Bucataru Valentina a indicat că, la 16 ianuarie 2013 se simțea rău, dar pârâta a dus-o la notar, refuzând să îi măsoare tensiunea.

Reclamanta a menționat că vedea lucrurile ca prin ceață și nu ține minte prea bine ce s-a întâmplat la notar în timpul semnării contractului. Discuția se ducea în limba de stat, pe care reclamanta nu o posedă prea bine, fiind vorbitoare de limbă rusă.

Nimeni nimic nu i-a tradus, dar, având încredere în Marciuc Angela, a semnat contractul cu gândul că este contractul despre care au discutat anterior privind întreținerea pe viață și i-a dat pârâtei 1.000 de lei, bani ce nu-i ajungeau pentru formarea contractului.

Ulterior, reclamanta a continuat să locuiască cu Marciuc Angela până la mijlocul lunii aprilie, până când aceasta a plecat, spunând că trebuie să aibă grijă de grădină în localitatea Stăuceni, acolo unde locuia fiul său minor.

În acea perioadă, la reclamantă a intrat o vecină și a văzut pe masă copia contractului, i-a tradus reclamantei conținutul și reclamanta a înțeles că a semnat un contract de vânzare cumpărare, dar de fapt ea menționează că, nu a primit nici un ban și conform contractului s-a obligat să elibereze bunul imobil în decurs de o zi, ea însă neavând un alt loc de trai.

Ca urmare, Bucataru Valentina a înțeles că împreună cu fiul său Bucataru Vladimir, au fost înșelați de către Marciuc Angela, ulterior, aflând că contractul a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial mun. Chișinău, fiind deschisă o carte de imobil nouă.

Bucataru Valentina a reiterat că când i-a prezentat nemulțumirile pârâtei, aceasta s-a îngrijorat și a spus că s-a produs o greșală și este necesar de a încheia un alt contract, dar reclamanta deja nu mai avea încredere în aceasta și nu mai dorea să meargă cu ea la notar, dorind să își întoarcă proprietatea, din motivul că nu dorea să ajungă fără acoperiș deasupra capului la o vârstă atât de înaintată.

Pentru rezoluțiunea amiabilă a contractului pârâta, a cerut de la reclamantă suma de 6000 lei, care au fost cheltuiți pentru încheierea contractului la notar, cât și suma de 4000 lei care au fost cheltuiți pentru îngrijirea sa.

Reclamanta a indicat că nu avea suma de 10000 lei, cu atât mai mult că nu urmează să plătească pentru faptul că a fost înșelată.

Reclamantii Bucataru Valentina și Bucataru Vladimir au solicitat recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 322 din 16 ianuarie 2013, încheiat între Bucataru Valentina, Bucataru Vladimir (reprezentat prin procură de Bucataru Valentina) și Marciuc Angela, prin care a fost vândut ap.XXX din str. XXX XXX, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 27 mai 2016 s-a respins ca fiind nefondată acțiunea reclamanților Bucataru Valentina, Bucataru Vladimir.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, s-a admis apelul declarat de Bucataru Valentina și Bucataru Vladimir.

S-a casat hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 27 mai 2016 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care: cererea depusă de Bucataru Valentina și Bucataru Vladimir către Marciuc Angela privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil s-a admis.

S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 322 din 16 ianuarie 2013, încheiat între Bucataru Valentina și Bucataru Vladimir și Marciuc Angela, prin care a fost vândut apartamentul nr. XXX din str. XXXX nr. XXX, mun. Chișinău.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2018, s-a admis recursul declarat de către Marciuc Angela.

S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 și hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din 27 mai 2016, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2019, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Bucataru Valentina (succesor în drepturi Bucataru Vladimir) și Bucataru Vladimir.

S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 322 din 16 ianuarie 2013, încheiat între Bucataru Valentina, Bucataru Vladimir (reprezentat prin procură de Bucataru Valentina) și Marciuc Angela, prin care a fost vândut ap. XXX din str. XXX XXX, mun. Chișinău.

S-a încasat de la Marciuc (Raicu) Angela în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 13.172,70 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a conchis că, la încheierea contractului de vânzare-cumpărare Bucataru Valentina a fost indusă în eroare de către Marciuc Angela și nu și-a manifestat consimțământul de a încheia un contract de vânzare-cumpărare.

Bucataru Valentina la data semnării contractului de vânzare-cumpărare avea o vârstă înaintată, fiind pensionară și vând unicul domiciliul în imobilul respectiv.

Totodată, instanța a stabilit că, prin pct.3 al Contractului s-a stabilit prețul imobilului de 27 000 de euro, însă suma respectivă nu a fost achită, la materialele dosarului lipsind probe care dovedesc achitarea prețului.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 13 decembrie 2019 Marciuc (Raicu) Angela a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020 a fost respinsă cererea de apel declarată de Marciuc (Raicu) Angela și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2019.

La 2 septembrie 2020, Marciuc (Raicu) Angela a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020 și a hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2019, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

În motivare a invocat că, nu este cu soluția instanțelor ierarhic inferioare.

Examinând cauza instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile art.19, 195, 199, 753 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) și nu a aplicat prevederile art. 23 alin.(3), 207, alin.(2), 213, alin. (1), 219 alin. (1) și (2), 315 Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), aplicabile speței.

Recurentul a indicat că, instanțele nu au apreciat corect toate probele anexate la dosar, le-a dat o apreciere greșită.

Intimații nu au prezentat probe concludente care confirmă sau pun la îndoială legalitatea contractului de vânzare-cumpărare nr.322 din 16 ianuarie 2013.

La momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare intimații erau persoane cu capacitatea deplină de exercițiu, iar Bucataru Valentina a înțeles ce semnează, și-a dat acordul, și-a expus consimțământul și nu a avut careva pretenții față de cumpărător.

În opinia recurenteii instanțele investite cu judecarea fondului nu au apreciat corect probele prezentate, și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 iunie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recurenta a indicat că decizia motivată a instanței de apel i-a fost comunicată la data de 07 iulie 2020.

Cererea de recurs a fost declarată la 2 septembrie 2020, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 14 septembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat potrivit avizelor de recepție (f. d.41-42).

La 24 septembrie 2020, avocatul Doronceanu Olesia acționând în interesele lui Bucataru Vladimir a depus referință reiterând că recursul depus de Marciuc (Raicu) Angela nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și a pledat pentru respingerea acestuia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Marciuc (Raicu) Angela, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din

Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Marciuc (Raicu) Angela.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru